

КАК ДА СЕ ПРЕДПАЗИМ ОТ ВЪШКИТЕ

Въшките (*Phthiraptera*), известни още като **пухояди**, са яйценосни насекоми. Трите им ларвни стадии приличат на възрастните. Те се хранят с перата и космите на гостоприемниците си и с люспи от епидермалния слой на кожата им. Рядко поглъщат капки кръв, които изтичат при разчесване на вроговените участъци на кожата.

Когато върху един и същ вид паразитират няколко форми пухоядни, всеки от тях е приспособен и живее върху точно определен участък от тялото на гостоприемника (или върху определен тип пера), така че отделните паразити не се конкурират помежду си.

Въшките на главата са често срещан проблем по време

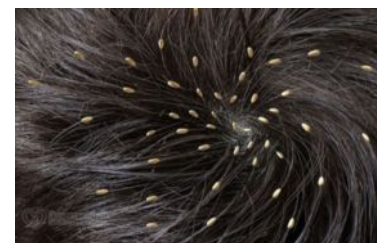
на детството. С тях може да се зарази всеки, независимо от възрастта, хигиената, социалния и икономически статус.

Предаването на главовите въшки става от човек на човек при директен контакт, който се благоприятства от лоши хигиенни условия или в среда, в която хората имат близък контакт един с друг, например детски градини и училища. Често се заразяват и работещи с деца. Ползването на общи гребени, четки, хавлиени кърпи, благоприятства опаразитяването.

Как да познаеш въшките?

Въшките са малки паразитни насекоми без крила, които живеят в косата и се хранят с кръв от скалпа. **Причиняват дразнещ сърбеж, който може да разрани кожата на главата и да доведе до инфекции.** Въшките се виждат с просто око, но техните яйца (гниди), се откриват по-трудно, тъй като често се сливат с цвета и плътността на косъма.

Преди излюпването си, гнидите приличат на жълто-кафяви зрънца и **наподобяват пърхот, с разликата, че не могат да се премахнат с ресане или изтръскване.** След излюпването им (около 1 – 2 седмици след снасяне), гнидите остават само бели или прозрачни обвивки.

Най-лесният начин да разбереш има ли детето въшки, е да раделиш косата му на малки участъци и да изследваш скалпа. Помогни си с лупа или фенерче. **Освен някой от паразитите, ще видиш и червенини от ухапванията по кожата.** Търси най-вече в зоната на ушите и в основата на врата. Но дори и да не видиш самите въшки, търси гнидите – те са истинският проблем, тъй като оставайки скрити,

продължават да се излюпват и разпространяват.

Сърбеж от въшки

Не винаги сърбежът от въшки започва със заразата. **В зависимост от чувствителността на детската кожа, понякога могат да минат и седмици преди мъникът да започне да усеща дразненията по скалпа.** Възможно е да чуеш оплакването, че „сякаш нещо се движи по главата му“. Веднага разтвори косичката му. Важно е да отвлечаш вниманието му от сърбежа, защото с ноктите може да наруши целостта на кожата си и това да доведе до бактериални инфекции в последствие.

Заразност на въшките

Въшките се предават от човек на човек, обикновено в групови общности. Благодарение на специално приспособените си нокти, те пълзят и се прилепват здраво към косъма. **Въшките се предават при контакт между две глави, при използване на общ**

гребен, шапка, възглавница, спално бельо или дрехи. Тъй като децата са склонни към по-близък физически контакт помежду си и често си разменят лични вещи, заразата при тях е по-често срещано явление.

Веднъж заразено се с въшки, детето ви става преносител и у дома. Това означава, че може да ги предаде и на останалите членове на семейството ви. Най-важното в този момент ще бъде отношението ти към детето. **Тъй като вероятно той вече ще се е сблъскал с**

отчуждението (и нападките) на другите деца, трябва да му вдъхнете сигурност и да го уверите, че не е направил нищо лошо. Това че има въшки, не го прави мръсно и както болното гърло, така и този проблем ще мине.

За да се предотврати заразяване от въшки:

Съветвайте децата си да не споделят гребени, шапки и шалове с други деца;

Ако подозирате, че детето Ви има въшки:

- проверете обстойно косата му, като прегледате по-внимателно областта около челото, зад ушите и тилната част;
- ако се затруднявате да отличите пърхота от

- гнидите (яйцата) имайте предвид, че последните се придържат здраво за косъма;
- при наличие на сърбеж вероятността детето ви да има въшки е голяма, тъй като това е първия симптом;
  - при наличие по скалпа на малки червени възелчета и мехурчета, предизвикани от слюнчестата течност на въшките при пробождане на кожата. При разчесване се създават условия за вторична инфекция.

При заразяване с въшки:

- предприемете незабавно мерки за обезпаразитяване;
- важно е паразитите да се изчистят бързо, преди да се предадат и на други деца;
- оставете детето си в къщи, докато се изчисти напълно;
- опаразитените трябва да ползват отделни прибори за ресане;
- всички дрехи, шапки, шалове и пр. да бъдат изпрани на висока температура;
- гребените и четките за коса е добре да бъдат заменени с нови или да се натопят в препарат срещу въшки за 1 час;
- проверете и другите членове от семейството и при опаразитеност ги лекувайте.

Лечението се провежда с:

- Инсектицидни лосиони за локално приложение (втриване), продавани в аптеките. Използват се според наставленията на фирмата - производител.
- Със смес от газ, оцет и олио. Окосмената част на главата се намазва с тази смес и се покрива с кърпа. След няколко часа главата се измива и косата се разресва с гъст гребен, напоен в топъл оцет.

Други видове въшки

Дрешна въшка.

Тя е със същото устройство както главовата въшка, но размерите ѝ са по-големи - на дължина достига до 3-4 мм. Цветът ѝ е мръсно-бял. Дрешната въшка живее в гънките и шевовете на долните дрехи, където женската снася яйцата си /200-300 на брой/. За да се храни въшката се прехвърля върху кожата, където смуче кръв. При обождаване на кожата настъпва силен сърбеж, водещ до разчесване. Появява се обрив с малки възелчета или уртики. Поради силния сърбеж и разчесването се наблюдават линейни одрасквания (екскориации), които създават възможност за вторична инфекция с подуване на околните лимфни възли. При хронично протичане кожата загрубява и се пигментира (т.нар. болестно състояние на скитниците). Промените се локализируют обикновено по кожата между плещките, по корема и ханша, по-рядко по бедрата.

Лечението се провежда с изкърпване с топла вода и катранен сапун и намазване на тялото с топъл оцет или ксилолов вазелин. Бельото и дрехите се дезинфекцират и изглаждат с гореща ютия.

Полова въшка.

Тя причинява половата въшливост. Половата (срамната) въшка има кръгло-сплесната форма с размер 1-2 милиметра. Крачетата ѝ са снабдени със здрави нокти, чрез които се прикрепва за кожата в основата на косъма. Освен по окосмените части на половите органи тя може да се разположи в мишничните ямки, по веждите и клепачите (миглите).

Предаването на заразата става по полов път и при спане в общо легло. Рядко са възможни и други начини за предаване на въшливостта.

Въшката забива хоботчето си в космения фуликул, откъдето смуче кръв. Появяват се червеникави възелчета (папули), усилен сърбеж, а от разчесването се създават условия за вторична гнойна инфекция. Характерна е и появата на синкави петна по кожата на корема и бедрата.

За лечение се използват локално (намазване, втриване) разтвори от ксилол, спирт и етер, разтвор на ксилолов вазелин, унгвент на купрекс или 20%-ов нафталинов унгвент.